

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 918/14
09.01.2015. године
Б Е О Г Р А Д
Немањина број 9

РАД-14.5 отказ на иницијативу послодавца
отказ уговора о раду

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Персиде Јовановић, председника већа, Зорице Смирчић и Невенке Калуђеровић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца: АА, АА1 и АА2, чији је заједнички пуномоћник АБ, против тужене "ББ", чији је пуномоћник АБ1, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Великој Плани П1 бр. 881/2012 од 14.11.2013.године, у седници већа одржаној дана 09.01.2015.године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Великој Плани П1 бр. 881/2012 од 14.11.2013.године, у делу става првог изреке па се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужилаца у делу става првог изреке којим су поништене одлуке Школског одбора тужене, које су донете на седници дана 24.10.2012.године и то: закључак број 2434 којим је одбачен приговор тужиоца АА бр. 2225 од 10.10.2012.године на решење о отказу уговора о раду, закључак број 2433 којим је одбачен приговор тужиоца АА1 број 2232 од 10.10.2012.године на решење о отказу уговора о раду и закључак број 2435 којим је одбачен приговор тужиље АА2 број 2226 од 10.10.2012.године на решење о отказу уговора о раду као незаконито и решење о отказу уговора о раду тужене и то: 2094 од 27.09.2012.године којим је тужиоцу АА отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. 480 од 12.03.2007.године, број 2097 од 27.09.2012.године којим је тужиоцу АА1 отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 477 од 12.03.2007.године и број 2093 од 27.09.2012.године којим је тужиљи АА2 отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 485 од 12.03.2007.године, као незаконита и обавезана тужена да тужиоце АА, АА1 и АА2 врати на рад код тужене и у ставу другом изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци АА, АА1 и АА2 да туженој накнаде трошкове првостепеног поступка у износу 62.250,00 динара.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Великој Плани П1 бр. 881/2012 од 14.11.2013.године, у преосталом делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоце: АА, АА1 и АА2 распореди на послове који одговарају њиховој стручној спреми и способностима и тужба тужилаца се у том делу захтева **одбацује**.

УСВАЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Великој Плани П1 бр.881/2012 од 14.11.2013.године, ставом првим изреке поништене су одлуке Школског одбора тужене, које су донете на седници дана 24.10.2012.године и то закључак број 2434 којим је одбачен приговор тужиоца АА бр. 2225 од 10.10.2012.године на решење о отказу уговора о раду, закључак број 2433 којим је одбачен приговор тужиоца АА1 број 2232 од 10.10.2012.године на решење о отказу уговора о раду и закључак број 2435 којим је одбачен приговор тужиље АА2 број 2226 од 10.10.2012.године на решење о отказу уговора о раду, као незаконите и решење о отказу уговора о раду тужене и то: број 2094 од 27.09.2012.године којим је тужиоцу АА отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. 480 од 12.03.2007.године, број 2097 од 27.09.2012.године, којим је тужиоцу АА1 отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 477 од 12.03.2007.године и број 2093 од 27.09.2012.године, којим је тужиљи АА2 отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 485 од 12.03.2007.године, као незаконита и обавезана тужена да тужиоце: АА, АА1 и АА2 врати на рад код туженог исте распореди на послове који одговарају њиховој стручној спреми и способностима. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцима: АА, АА1 и АА2 накнади трошкове овог поступка у износу од по 69.000,00 динара.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у целости из свих законских разлога, прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку.

Тужиоци су поднели одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/2011), Апелациони суд у Београду, као другостепени суд, нашао је да је жалба тужене основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у преиначујућем делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд као другостепени суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку на коју се неосновано жалбом тужене указује. То стога што у пресуди нема недостатака због којих се не може испитати, изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи сама себи, нити разлозима пресуде, пресуда садржи разлоге о битним чињеницама

које су јасне и непротивречне.

Међутим, у поступку доношења ожалбене пресуде, у укидајућем делу, учињена је битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд као другостепени суд пази по службеној дужности. Наведена битна повреда увек постоји, ако је одлучено о захтеву који не спада у судску надлежност (члан 16). Одредбом члана 16 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да су суд у току целог поступка по службеној дужности пази да ли решавање спора спада у судску надлежност. Одлучујући о захтеву тужилаца за обавезивање тужене да их распореди на послове који одговарају њиховој стручној спреми и способностима, првостепени суд је одлучио о захтеву који не спада у судску надлежност. То стога што се ради о захтеву за распоређивање тужилаца на одређено радно место, а одлука о распоређивању тужилаца је у надлежности послодавца. Тиме је првостепени суд у поступку доношења ожалбене пресуде, у укидајућем делу, учинио наведену битну повреду. Због тога је пресуда у наведеном делу захтева укинута и тужба тужилаца одбачена.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужиоци су били запослени код тужене, на неодређено време и то тужилац АА на пословима професора физичког васпитања, тужилац АА1 на пословима професора математике и информатике, а тужиља АА2, на пословима наставник куварства са практичном наставом посластичарства. Решењем о отказу уговора о раду број 2094 од 27.09.2012.године, тужиоцу АА је отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 408 од 12.03.2007.године. Решењем о отказу уговора о раду број 2097 од 27.09.2012.године, тужиоцу АА1 је отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 477 од 12.03.2007.године. Решењем број 2093 од 27.09.2012.године, тужиљи АА2 отказан је уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 483 од 12.03.2007.године. У наведеним решењима о отказу уговора о раду није наведен правни основ престанка радног односа. Из образложења произилази да је уговор о раду тужиоцима отказан због неиспуњења услова из члана 120 став 1 тачка 3 Закона о основама система образовања и васпитања обзиром да су тужиоци правноснажно осуђени за кривично дело фалсификовања службене исправе у саизвршилаштву из члана 357 став 1 у вези члана 33 КЗ и да су се по правноснажности пресуде стекли услови за отказ уговора о раду по сили закона. На седници од 24.10.2012.године, Школски одбор тужене је закључцима одбацило као недозвољене приговоре тужилаца на решења о отказу уговора о раду. Тужиоци су на основу правноснажних решења инспектора за рад Министарства рада, запошљавања и социјалне политике којима је одложено извршење решења ВД директора тужене о отказу уговора о раду тужиоцима враћени на рад до правноснажности судске одлуке. Пре доношења предметних решења о отказу, упозорења о постојању разлога за отказ достављени су тужиоцима лично, дакле, неспорно је да је тужена у конкретном случају поступила у складу са одредбама члана 180 Закона о раду. Тужиоци су осуђени за извршено кривично дело фалсификовања службене исправе у саизвршилаштву из члана 357 став 1 у вези члана 33 КЗ пресудом Општинског суда у Великој Плани К бр.249/08 од 28.05.2009.године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 бр.2979/10 од 07.04.2011.године, а за исти догађај вођен је и дисциплински поступак, изречена је и спроведена

новчана казна и поступак је правноснажно окончан.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да се одредбе тачке 3 из става 1 члана 120 Закона о основама система образовања и васпитања односе само на услове потребне приликом заснивања радног односа, који се проверавају у току рада (могућност да се у неком конкретном случају у тренутку заснивања радног односа није знало за осуђујућу пресуду, или неки други разлог који је постојао у време заснивања радног односа, да се касније у току рада утврди да лице у тренутку заснивања радног односа, није испуњавало Законом прописане услове, што би био разлог за отказ), а да су у конкретном случају не могу применити наведена одредба члана 120 Закона о основама система образовања и васпитања јер тужиоци у тренутку заснивања радног односа нису били осуђивани односно испуњавали су Законом прописане услов, а да су у току рада учинили кривично дело против правног саобраћаја. По налажењу првостепеног суда, понашањем тужене, тужиоцима је у потпуности повређено право на одбрану јер им је радни однос престао без спровођења поступка уз одређивање да им радни однос престаје по сили закона, иако за то нису били испуњени законски услови, па је усвојио тужбени захтев и поништио предметна решења и наложио туженој да тужиоце врати на рад на основу члана 191 став 1 Закона о раду. Поништио је и закључке Школског одбора тужене из разлога што они не садрже никакве јасне законске разлоге, због којих су приговори тужилаца одбачени као недопуштени, а посебно узимајући у обзир одредбу члана 145 став 1 Закона о основама система образовања и васпитања.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је погрешно применио материјално право, због чега је ожалбена пресуда морала бити преиначена и тужбени захтев тужилаца одбијен као неоснован.

Одредбом члана 120 Закона о основама система образовања и васпитања, прописано је да у радни однос у установи може да буде примљено лице, под условима прописаним законом и ако: 1. има одговарајуће образовање; 2. има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима; 3. није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрнављење, за кривично дело примање мита или давање мита, за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање; 4. да има држављанство РС и 5. да зна језик на коме се остварује образовно – васпитни рад. Ставом 2 исте одредбе је прописано да се услови из напред наведеног става доказују приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада.

Доказ о испуњености услова из става 1 тачка 1, 4 и 5 овог члана, подноси се уз пријаву за конкурс, а из става 1 тачка 2 овог члана, пре закључења уговора о раду. Доказ из става 1 тачка 3 овог члана, прибавља установа.

Запосленом престаје радни однос, ако се у току радног односа утврди да

не испуњава услове из става 1 овог члана, или ако одбије да се подвргне лекарском прегледу у надлежној здравственој установи на захтев директора.

Из наведене одредбе закона произилази да су за рад са децом и ученицима у установи потребни одређени услови и то не само у тренутку заснивања радног односа, већ и у току трајања радног односа, до престанка обављања ових послова. У том смислу је и прописана обавеза установе да прибавља доказе о испуњености услова који се тичу неосуђиваности за кривична дела за која се изриче безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрнављење, за кривично дело примање мита или давање мита, за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање и то за време трајања радног односа запосленог, па до престанка истог. Из цитиране одредбе специјалног закона произилази да се ради о специфичном престанку радног односа по сили закона. Због природе делатности законодавац је посебним (цитираном) законом прописао веома строге услове о пријему у радни однос и строжије критеријуме у погледу престанка радног односа у односу на матични закон (Закон о раду). За разлику од матичног закона, послодавац није у обавези да у случају утврђења губитка било ког услова за заснивање радног односа из цитиране одредбе обезбеди обављање других послова. Прописани услови морају бити испуњени како приликом заснивања радног односа, тако и у погледу тока радног односа при чему није нужно да се утврђује губитак радне способности по правилима која важе у погледу остваривања социјалних права (Закон о пензијском и инвалидском осигурању). Довољно је да од стране надлежне здравствене установе утврди да ли запослени нема психичку или физичку способност за рад са децом и са учњеницима, и да би му као и у овом случају престао радни однос по сили закона.

У конкретном случају тужиоци су у кривичном поступку оглашени кривим за кривично дело фалсификовања службене исправе из члана 357 став 1 у вези члана 33 КЗ и изречена им је условна осуда – утврђена казна затвора у трајању од по пет месеци, стим што се иста неће извршити уколико окривљени за време од једне године не учине неко ново кривично дело. Како су тужиоци због извршене радње која је квалификована као кривично дело против правног саобраћаја правноснажно осуђени, то је у конкретном случају морао бити примењен услов за отказ уговора о раду изричито законом одређен, а то је да лице које је у радном односу у установи није осуђивано правноснажном пресудом, између осталог, за кривично дело против правног саобраћаја, без обзира на кривичну санкцију, па су тужбени захтев тужилаца одбијени као неосновани.

Како је одбијен тужбени захтев тужилаца, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка, па је одбијен захтев тужилаца за накнаду парничних трошкова и обавезани су тужиоци АА, АА1 и АА2 да туженој накнаде трошкове првостепеног поступка у износу 62.250,00 динара и то трошкове које је тужена имала за рад адвоката: за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара, заступања од стране адвоката на једном

неодржаном рочишту у износу од 9.750,00 динара и два одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара.

Другостепени суд је усвојио захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара, с обзиром да је успела у поступку по жалби то јој припадају трошкови настали поводом овог правног лека.

Из изложених разлога, на основу одредбе члана 394 став 4 и члана 391 став 2 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/2011), одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа – судија
Персида Јовановић, с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић